

РОЗРОБКА КОНСТРУКТИВНИХ ПАРАМЕТРІВ МАШИНИ ДЛЯ ЗМІШУВАННЯ ТА ОБРОБКИ ДЕТАЛЕЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ЗІ СКЛАДНИМ РУХОМ РОБОЧОЇ ЄМКОСТІ

Панасюк І.В., д.т.н., проф.
Залобовський М.Г., аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ

Для процесів змішування сипких гранульованих та рідких речовин, а також, обробки деталей легкої промисловості технологічним середовищем застосовують машину, робоча ємкість якої виконує складний просторовий рух. Така машина представляє собою просторовий шестиланковий механізм з надлишковим зв'язком [1],

кінематична схема якого представлена на рис. 1.

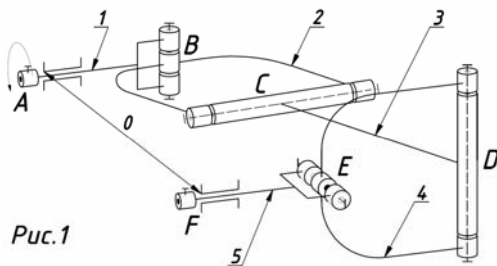

Рис. 1

Механізм являє собою замкнений кінематичний ланцюг ABCDEF, вісі A та F, що належать ведучому, та веденому валам відповідно, паралельні між собою, вісі A і B, B і C, C і D, D і E, E і F перпендикулярні між собою відповідно. Завдяки такому

розташуванню кінематичних пар, робочий орган (ланка 3), під час роботи, виконує складний просторовий рух, ведений вал обертається змінноприскорено.

Однак, використовуючи формулу Сомова-Малишева, встановлено, що ступінь рухомості такого механізму рівен нулю.

$$W = 6n - \sum_{s=1}^{s=5} (6-s)p_s = 6 \cdot 5 - 5 \cdot 6 = 0 \quad (1)$$

Де: n - кількість рухомих ланок, p_s - кількість s -рухомих кінематичних пар.

Механізм повинен бути нерухомим та, незважаючи на це, він рухається. Такий факт пояснюється наявністю в механізмі надлишкового зв'язку. За допомогою САПР SolidWorks визначено умову працездатності механізму, котра забезпечується за рахунок встановлених конструктивних співвідношень [2]:

$$l_0 = l\sqrt{3} \quad l = l_2 = l_3 = l_4 \quad (2)$$

Де: l_2, l_3, l_4 - довжини відповідних рухомих ланок, l_0 - довжина стояка.

Така конструкція машини здатна викликати труднощі при її виготовленні та експлуатації, що пов'язано з можливістю виникнення факту заклинювання механізму.

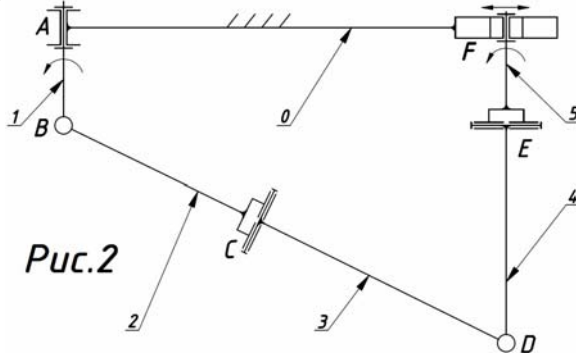
Встановлено, що звільнитися від дії надлишкового зв'язку можливо за рахунок заміни однієї з кінематичних пар 5 класу механізму на кінематичну пару 4 класу [3]. Замінімо обертальну кінематичну пару F, яка з одним ступенем рухомості на кінематичну пару, з кількістю ступенів

рухомості, що рівна двом, з можливістю додаткового зворотно-поступального переміщення. За рахунок зміни міжосьової відстані ланки 3 виникає можливість варіювати режимами руху сипкого робочого середовища в робочій ємкості, а також звести до мінімуму змінноприскорений обертальний рух веденого валу машини, при виконанні наступної умови:

$$y = \frac{l'_3}{l} \approx 1,4 \quad (3)$$

Де: l'_3 - необхідна довжина ланки 3.

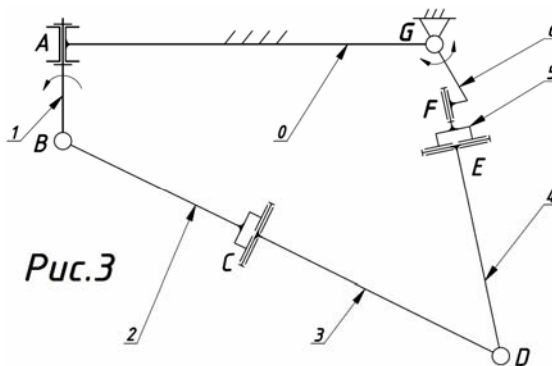
Структурна схема механізму з кінематичною парою 4 класу представлена на рис. 2

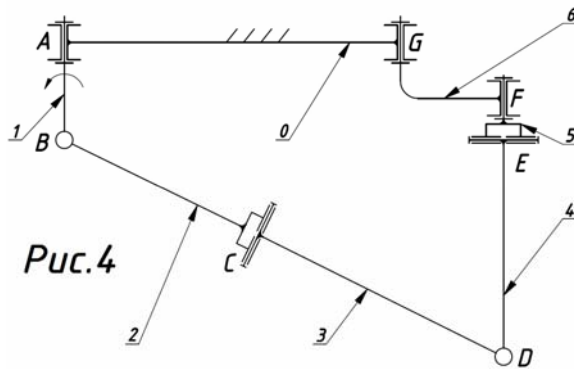
Ступінь вільності такого механізму за формулою Сомова-Мадішева становитиме 1 (надлишкові зв'язки відсутні). Така конструкція механізму не потребує виготовлення деталей за допусками з підвищеною точністю, а також дотримання чітких конструктивних співвідношень.

Варіювати довжиною робочої ємкості, а також звільнитися від дії надлишкового зв'язку можливо за рахунок додавання в кінематичний ланцюг додаткової рухомої ланки з обертальною кінематичною парою, причому вісь кінематичної пари, яка замикає кінематичний ланцюг, може бути як горизонтальною так і вертикальною.

Структурна схема механізму з додатковою рухомою ланкою (коромислом), коливання якого здійснюватиметься у горизонтальній площині [4], представлена на рис.3.

Структурна схема механізму з додатковою рухомою ланкою (коромислом), коливання якого здійснюватиметься у вертикальній площині, представлена на рис 4

Ступені вільності для обох механізмів визначаються за виразом (1), та рівні одиниці.

$$W = 6n - \sum_{s=1}^{s=5} (6-s)p_s = 6 \cdot 5 - 5 \cdot 5 - 4 \cdot 1 = 1$$

За рахунок зміни конструкції машини можливо не лише раціоналізувати її виготовлення та експлуатацію, значно збільшити термін експлуатації, але й вплинути на зміну режимів руху сипкого робочого середовища в середині робочої ємкості, тим самим, інтенсифікувати процеси змішування речовин, обробки деталей.

Список літератури:

1. Решетов Л.Н. Конструирование рациональных механизмов. – Изд. 2-е, переработ. и доп. – М.: Машиностроение, 1972. – 256 с.
2. Панасюк І.В. Визначення деяких конструктивних параметрів змішувачів з тривимірним обертанням барабану / І.В.Панасюк, М.Г. Залюбовський // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну – 2013. – №5. – С. 76-81.
3. Патент №92545, МПК В01F 11/00. Машина для обробки деталей / Панасюк І.В., Залюбовський М.Г., заявник та патентовласник Київський національний університет технологій та дизайну - №u201401842; заяв. 25.02.2014, опуб. 26.08.2014, бюл. № 16.
4. Патент Российской Федерации № 2077941, МПК 15 В01F11/00. Смеситель / Грузнова Т.А.; Малахова Г.В.; Фридкина Н.А., заявитель и патентообладатель Акционерное общество открытого типа НИКТИ "Электроприбор" - № 94045445/26; заяв. 27.12.1994, опуб. 27.04.1997, бюл. № 13.